

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας (European Antipoverty Network -EAPN)

Ιδρύθηκε το 1990. Αποτελεί έναν ανεξάρτητο συνασπισμό Μη Κερδοσκοπικών / Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, ευρωπαϊκών οργανισμών και άτυπων ομάδων που αναπτύσσουν δράσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Μέλη του είναι 32 εθνικά δίκτυα και 13 ευρωπαϊκοί οργανισμοί.

Οι αρχές του EAPN:

- σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- συμμετοχικότητα
- συνεργασία και αλληλεγγύη

Οι δράσεις του EAPN:

- Δικτύωση
- Διαμόρφωση πολιτικής
- Εκστρατείες υπεράσπισης δικαιωμάτων
- Αναφορά για τη Φτώχεια
- Άνθρωποι που Βιώνουν Φτώχεια
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Το Ελληνικό Εθνικό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας

- είναι ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου και
- μέλη του είναι 34 οργανώσεις πανελλαδικής ή και τοπικής εμβέλειας.

Γραβιάς 9-13, Αθήνα 106 78, τηλ.: 211 40 555 85, info@antipoverty.org.gr, eapngr@gmail.com
facebook-twitter-instagram-linkedin: EAPN-Greece | Greek Antipoverty Network
www.antipoverty.org.gr

Οι σταθερές δράσεις του Ελληνικού Δικτύου:

- συμμετοχή στην ομάδα του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη διαμόρφωση προτάσεων σχετικών με τη στρατηγική της ΕΕ για την κοινωνική ένταξη,
- συμμετοχή ελληνικής αποστολής στην ετήσια συνάντηση των Ανθρώπων που Βιώνουν Φτώχεια στις Βρυξέλλες,
- σύνταξη και δημοσιοποίηση ετήσιας εθνικής Αναφοράς για τη Φτώχεια,
- διοργάνωση δράσεων με αφορμή την παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Φτώχειας (17 Οκτωβρίου).

Συμμετοχή στις τρέχουσες εταιρικές συμπράξεις υλοποίησης έργων:

- Foundations for Futures Europe www.ffeproject.eu
- BOSS bit.ly/3cd8ySO
- NGO competences www.eapn.lv/erasmus_plus_small

Κεντρικά και πάγια θέματα δράσης και μελέτης του Δικτύου αποτελούν:

- η υιοθέτηση από τις εθνικές κυβερνήσεις του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος για αξιοπρεπή διαβίωση όλων χωρίς διακρίσεις και περιορισμούς,
- η ενδυνάμωση των Ανθρώπων που Βιώνουν Φτώχεια για την ενεργή συμμετοχή τους στη διαμόρφωση προτάσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις εθνικές κυβερνήσεις,
- η εφαρμογή των πολιτικών για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Αναλυτικά:

Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα

Οι Παροχές Ελάχιστου εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των συνολικών παροχών κοινωνικής προστασίας, που βασίζονται στα δικαιώματα, παγκοσμίως. Βοηθούν στο να είναι εγγυημένο ένα ελάχιστο επίπεδο ζωής και μια αξιοπρεπής ζωή για όλους και

να καθιστά ικανούς τους ανθρώπους να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία, στοχεύοντας σε εκείνους που δεν μπορούν να εργαστούν (τώρα ή στο παρελθόν), να έχουν πρόσβαση σε αξιοπρεπή εργασία, αλλά και εκείνους που δεν κερδίζουν αρκετά από την εργασία τους και/ή εκείνους που δεν δικαιούνται καθόλου ή δεν δικαιούνται πλέον άλλου είδους κοινωνικά επιδόματα (π.χ. μετά τη λήξη του επιδόματος ανεργίας).

Σήμερα όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ (ΚΜ) παίρνουν κάποιας μορφής παροχή (ΕΕΕ). Πολλά από αυτά, όμως, δεν καταφέρνουν να «σηκώσουν» τους ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη πάνω από το όριο της φτώχειας και/ή αφήνουν τα άτομα που έχουν έλλειψη επαρκούς εισοδήματος στιγματισμένα, απομονωμένα και παγιδευμένα σε ένα κύκλο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού όπως φαίνεται στην Αναφορά για τη Φτώχεια 2021 του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας www.eapn.eu/eapn-eu-2021-poverty-watch-report/

«Η προσβασιμότητα και η επάρκεια των παροχών Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος είναι ακόμα ανεπαρκείς και ανίκανες να μειώσουν τη φτώχεια και τις ανισότητες κατά αξιόλογο ποσοστό. Οι παροχές Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος είναι συχνά το τελευταίο καταφύγιο για τους εργαζόμενους φτωχούς, τους άνεργους, τα αμεα, εκείνους που παρέχουν φροντίδα και εκείνους που δεν είναι επιλέξιμοι για άλλα δικαιώματα ή επιδόματα – για παράδειγμα, παιδιά σε κίνδυνο φτώχειας και άτομα μεγάλης ηλικίας χωρίς δικαίωμα στην ελάχιστη σύνταξη. Πολλαπλά εμπόδια, όπως: οι περιφερειακές ανισότητες, το χαμηλό επίπεδο των επιδομάτων, τα περιοριστικά κριτήρια επιλεξιμότητας, η αυστηρή αιρεσιμότητα, ο ψηφιακός αποκλεισμός, η άνιση πρόσβαση στην πληροφορία και η γραφειοκρατία περιορίζουν επίσης την κάλυψη και τη μείωση της φτώχειας ως αποτέλεσμα των κοινωνικών μεταβιβαστικών πληρωμών. Οι παροχές Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος συνεισφέρουν στα κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο των βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής προστασίας παρέχοντας μια ζωή με αξιοπρέπεια για όλους. Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν παροχές Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος που να βασίζονται στα δικαιώματα (MIS), για να εξασφαλίσουν πρόσβαση σε επαρκές εισόδημα για ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής. Τα MIS θα πρέπει να περιλαμβάνουν ισχυρά εφαρμοστικά χαρακτηριστικά για να διασφαλίσουν επαρκή πρόσβαση σε ζωτικές υπηρεσίες. Η ενσωμάτωση των εκτιμήσεων περί διανεμητικού αποτελέσματος στη διαμόρφωση πολιτικής θα εμπόδιζε περαιτέρω αυξήσεις στις εισοδηματικές ανισότητες και θα προσάρμοζε τις παροχές Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος στις ποικίλες διαστάσεις της φτώχειας, περιλαμβανομένης της ενεργειακής».

Για περισσότερες λεπτομέρειες δείτε [εδώ](#) (για την ελληνική μετάφραση απευθυνθείτε στο Ελληνικό Δίκτυο).

Στην **Ελλάδα**, η εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος-ΕΕΕ ακολούθησε υποχρεωτικά την εφαρμογή των μνημονίων και την αναμενόμενη περαιτέρω φτωχοποίηση ενός μέρους νοικοκυριών που βρέθηκαν να επιβιώνουν οριακά με εισοδήματα πολύ κάτω από το οριζόμενο κατ' έτος όριο φτώχειας. Το γεγονός ότι δεν προέκυψε ως πρότερη στρατηγική επιλογή για την οριζόντια καταπολέμηση της φτώχειας από τις κατά καιρούς

Γραβιάς 9-13, Αθήνα 106 78, τηλ.: 211 40 555 85, info@antipoverty.org.gr, eapngr@gmail.com

facebook-twitter-instagram-linkedin: EAPN-Greece | Greek Antipoverty Network

www.antipoverty.org.gr

ελληνικές κυβερνήσεις, οδήγησε το μέτρο σε ατελή εφαρμογή και ως διαδικασία συγχώνευσης άλλων επιδομάτων.

Στην πράξη αποτέλεσε μετεξέλιξη του παλαιότερου επιδόματος απορίας, για περισσότερους όμως ανθρώπους και νοικοκυριά. Ωστόσο επειδή παραμένει εξαιρετικά χαμηλό και δεν συνοδεύεται από υποστηρικτικά μέτρα, δεν μπορεί να υποστηρίξει ουσιαστικά τους πολύ φτωχούς προκειμένου να βγουν από τον κύκλο της φτώχειας. Το μέτρο μειώνει στατιστικά τους δείκτες ακραίας εισοδηματικής φτώχειας και τους δείκτες κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού χωρίς ουσιώδη αποτελέσματα στην ίδια τη μείωση της φτώχειας και στην ενίσχυση των ευάλωτων ανθρώπων. Συχνά οι πιο ευάλωτοι αποκλείονται και από την ίδια τη δυνατότητα αίτησης για το σχετικό επίδομα για μια σειρά λόγων.

Σε γενικές γραμμές οι **προτάσεις του Ελληνικού Δικτύου** είναι:

A) να αυξηθεί το ύψος των παρεχόμενων ενισχύσεων με κριτήριο το ετήσιο οριζόμενο κατώφλι φτώχειας,

B) να μην συναρτάται η χορήγηση και το ύψος του επιδόματος από ενδεχόμενη μερική απασχόληση και τα περιορισμένα εισοδήματα που αυτή συνεπάγεται. Οι σημερινές ρυθμίσεις προάγουν τη μαύρη εργασία (για απόκρυψη εσόδων από τους δικαιούχους) ή τη μη εργασία και την κατάταξη του άνεργου φτωχού στους εγγεγραμμένους ανέργους που δεν αναζητούν εργασία και επομένως στους «οικονομικά ανενεργούς» και εκτός εργατικού δυναμικού. Αντιθέτως πιστεύουμε ότι το ύψος του ΕΕΕ χρειάζεται να μένει σταθερό μέχρι να βελτιωθεί η πραγματική εισοδηματική κατάσταση του δικαιούχου, να έχει ουσιώδη έσοδα κυρίως από τη νόμιμη εργασία του ή άλλα επιδόματα που δικαιούται και να μπορεί επομένως να βγει από τον κύκλο της φτώχειας,

Γ) να επανεξεταστούν αναλυτικά οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για τη δυνατότητα αίτησης, οι οποίες αποκλείουν πολλούς δικαιούχους για διάφορους ετερογενείς λόγους. Ένα μεγάλο μέρος δικαιούχων δεν μπορεί να κάνει αίτηση διότι έχει περιουσιακά στοιχεία που δεν μπορεί να εκμεταλλευτεί, δεν μπορεί να κάνει αίτηση ο ίδιος ή δεν έχει χρήματα για λογιστές ή δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί από τα Κέντρα Κοινότητας των Δήμων λόγω φόρτου εργασίας και περιορισμών λόγω Covid 19. Υπάρχουν εμπόδια λόγω αναπηρίας, ηλικίας, μεικτών προβλημάτων υγείας και ψυχικής υγείας, μη μόνιμης κατοικίας ή έλλειψης κατοικίας ή άτυπης κατοικίας ή μη ύπαρξης εγγράφων που δηλώνουν την κατοικία, εκκρεμοτήτων με το νόμο, την εφορία, ασφαλιστικά ταμεία ή άλλες υπηρεσίες ή δεν υπάρχουν καθόλου οικογενειακά ή άλλα υποστηρικτικά πλαίσια. Σε περιπτώσεις προσφύγων ή μεταναστών συχνά λείπουν έγγραφα που αποδεικνύουν πόσα χρόνια βρίσκονται νομίμως στη χώρα. Σε περιπτώσεις Ρομά λείπουν σχεδόν πάντοτε έγγραφα, συχνά δεν έχει γίνει δυνατόν τα εγγραφούν τα παιδιά στο σχολείο και να παρακολουθήσουν κανονικά.

Στις περιπτώσεις που δικαιούχοι αντιμετωπίζουν παρεμφερή εμπόδια, θα πρέπει να προβλέπεται και να ζητείται έκθεση Κοινωνικού Λειτουργού ή συναφούς ειδικότητας που πιστοποιεί την κατάσταση του ατόμου ή του νοικοκυριού και συνοδεύει την αίτησή του,

Δ) σε συνέχεια του προηγούμενου θα πρέπει ο νόμος να επιτρέπει και οι Δήμοι να έχουν τη διακριτική ευχέρεια να προσλαμβάνουν κοινωνικούς λειτουργούς, εργασιακούς συμβούλους, ψυχολόγους και εργαζόμενους με συναφείς ειδικότητες για την στελέχωση αποκλειστικά των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων και των Κοινωνικών Υπηρεσιών ή των Κοινωνικών Οργανισμών τους με αντικείμενο την υποστήριξη των περισσότερων φτωχών και την προσφορά συνοδευτικών υπηρεσιών στους πιο ευάλωτους.

Η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ανθρώπων που Βιώνουν Φτώχεια (PeP)

Οι συναντήσεις αυτές (PeP) συμβάλλουν στο δικαίωμα των ανθρώπων που ζουν σε φτώχεια να συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή και την ευημερία τους. Δρουν επίσης ως καταλύτης για ανάλογες διαδικασίες εθνικής συμμετοχής.

Βασικά ζητήματα που προέκυψαν από τη 19η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ανθρώπων που Βιώνουν Φτώχεια. Για περισσότερες λεπτομέρειες δείτε www.eapn.eu/this-years-meeting/

Η πρόσβαση στην περίθαλψη

1. Επένδυση σε επαρκή περίθαλψη
2. Διασφάλιση ότι η περίθαλψη είναι προσβάσιμη σε όλους
3. Πρόληψη

Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα

1. Επαρκές για μια ζωή με αξιοπρέπεια
2. Απαιτείται εφαρμόσιμη δράση, με γνήσια συμμετοχή

Στέγαση

Πρόσβαση σε επαρκή, ποιότητας και οικονομική στέγαση πρέπει να προτεραιοποιηθεί ως ανθρώπινο δικαίωμα.

1. Οικονομική δυνατότητα
2. Εξατομίκευση
3. Προσβάσιμη στέγαση
4. Ζωή με υγεία για όλους

Πολιτικές για την Καταπολέμηση της Φτώχειας

Το EAPN προτείνει

- Την υιοθέτηση Οδηγίας Πλαισίου για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα σε επίπεδο ΕΕ για εγγύηση του δικαιώματος σε αξιοπρεπές, βιώσιμο και επαρκές εισόδημα για όλους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Απαιτείται μια θετική ιεραρχία ανάμεσα στο επαρκές Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και το αξιοπρεπές ελάχιστο ημερομίσθιο και να διατηρηθούν τα θετικά κίνητρα προς εργασία για εκείνους που μπορούν, ενώ παράλληλα θα υπάρξουν εγγυήσεις για αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο, χωρίς φτώχεια, μέσω επαρκούς εισοδήματος για όλους.

- Την ενδυνάμωση της δομημένης συμμετοχής ανθρώπων που βιώνουν φτώχεια και οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών (ΟΚΠ) στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την στήριξη των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών για την παροχή ζωτικών κοινωνικών υπηρεσιών.
- Την ενδυνάμωση των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, περιλαμβανομένης της πρόσβασης σε ποιοτικές, οικονομικές και προσβάσιμες υπηρεσίες—ειδικά υπηρεσίες παροχής φροντίδας/κοινωνικές, εκπαίδευσης, στέγασης, ενέργειας, και τροφής— πρέπει να είναι εγγυημένες για όλους.
- Τη διασφάλιση ότι η συμμετοχή των ανθρώπων σε κίνδυνο φτώχειας ή που βιώνουν φτώχεια είναι εξασφαλισμένη όσον αφορά την πρόοδο της πράσινης μετάβασης, έτσι ώστε να (1) υπάρξουν εγγυήσεις ότι η ενέργεια είναι προσβάσιμη και προσιτή οικονομικά σε όλους, και (2) όλοι να μπορούν να συνεισφέρουν στη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου και φιλικού προς τη γη τρόπου ζωής, με παράλληλες εγγυήσεις ότι η πράσινη μετάβαση δεν θα πραγματοποιηθεί σε βάρος των πιο περιθωριοποιημένων και ευάλωτων ομάδων (περιλαμβανομένης της μετάβασης των αγορών εργασίας και ενέργειας).
- Η προτεραιοποίηση της συλλογής ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, περιλαμβανομένων ξεχωριστών δεδομένων ανά κατηγορία φύλου, ειδικής ανάγκης, φυλής, μεταναστευτικού υποβάθρου, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού και θρησκεία, με έμφαση στη σωστή απεικόνιση των δημογραφικών στοιχείων των πληθυσμών σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο. Έτσι, θα επιτραπεί η καλύτερη δυνατή εκτίμηση περί την εξάλειψη και τη μείωση των πολιτικών για τη φτώχεια.
